

T.C.
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SİNEMA - TV ANASANAT DALI
SİNEMA - TV SANAT DALI

RASTGELE
Yüksek Lisans Tez Raporu

Hazırlayan:
Fulya YALÇIN

İstanbul, 2016

T.C.
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SİNEMA - TV ANASANAT DALI
SİNEMA - TV SANAT DALI

RASTGELE
Yüksek Lisans Tez Raporu

Hazırlayan:
Fulya YALÇIN

Öğrenci No:
130770002

Danışman:
Yrd. Doç. Dr. Cengis ASİLTÜRK

İstanbul, 2016

YEMİN METNİ

Yüksek lisans projesi olarak sunduğum *Rastgele* başlıklı bu çalışmanın, bilimsel ahlâk ve geleneklere uygun şekilde tarafımdan yazıldığını, yararlandığım eserlerin tamamının kaynaklarda gösterildiğini ve çalışmamın içinde kullanıldıkları her yerde bunlara atıf yapıldığını belirtir ve bunu onurumla doğrularım. 24/01/2016

Aday: **Fulya YALÇIN**

T.C.
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
TEZLİ YÜKSEK LİSANS SINAV TUTANAĞI

15.03/2016

Enstitümüz *Sinema-TV* Anasanat dalı *Sinema-TV* Programı yüksek lisans öğrencilerinden 130770002 numaralı *Fulya YALÇIN*'ın "*Beykent Üniversitesi Lisansüstü Eğitim - Öğretim Yönetmeliği*"nin ilgili maddesine göre hazırlayarak, Enstitümüze teslim ettiği "*Rastgele*" konulu tezini, Yönetim Kurulumuzun 01.03.2016 tarih ve 2016/09 sayılı toplantısında seçilen ve Taksim Yerleşkesinde toplanan biz jüri üyeleri huzurunda, ilgili yönetmeliğin (c) bendi gereğince 69 dakika süre ile aday tarafından savunulmuş ve sonuçta adayın tezi hakkında ~~oyçokluğu/oybirliği~~ ile *Kabul/Red veya Düzeltme* kararı verilmiştir.

İşbu tutanak, 4 nüsha olarak hazırlanmış ve Enstitü Müdürlüğü'ne sunulmak üzere tarafımızdan düzenlenmiştir.

DANIŞMAN
Yrd. Doç. Dr. Cengiz ASIL TÜRK
(Beykent Üniversitesi)

ÜYE
Prof. Burak BUYAN
(Beykent Üniversitesi)

ÜYE
Yrd. Doç. Gamze IŞIKSAÇAN
(Yeni Yüzyıl Üniversitesi)

Adı ve Soyadı: Fulya YALÇIN
Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Cengiz ASİLTÜRK
Türü ve Tarihi: Yüksek Lisans, 2016
Alanı: Sinema- Tv
Anahtar Kelimeler: Balıkçılık, Bireysel Balıkçılık, Kısa Film.

ÖZET

RASTGELE

(BELGESEL KISA FİLM)

Rastgele adlı bu belgesel filmde giderek yok olan bireysel balıkçılık anlatılmaktadır. Bilindiği gibi hayat ve teknoloji hızla değişirken ortaya yeni meslekler çıkmakta, ama kimi meslekler de yok olmaktadır. Çağa ayak uyduramayarak yok olan mesleklerden biri de bireysel balıkçılıktır. Zekeriya YILMAZ adlı Sarıyerli bir balıkçı üzerinden ele alınan bireysel balıkçılığa dikkat çeken bu belgesel filmle, bir farkındalık yaratılması amaçlanmıştır.

Böylece Zekeriya YILMAZ adlı balıkçının günlük yaşantısı, deneyimleri, mesleğine ilgisi, bu konudaki düşünceleri, bu filmle belgelenmiş ve gelecek kuşaklara aktarılmış olmaktadır.

Name and Surname: Fulya YALÇIN
Supervisor: Asst. Assoc. Dr.Cengis ASİLTÜRK
Degree and Date: Master, 2016
Major: Cinema - TV
Keywords: Fishery, Personal Fishery, Short Movie

ABSTRACT

GOOD LUCK

(DOCUMENTARY SHORT FILM)

Extincting personal fishery is addressed in the short documentary *Good Luck*. Although new professions arise due to rapid change of life and technology, some of old professions become extinct. Personal fishery is one of the professions which are about to extinct. It is aimed to create an awareness to extinction of personal fishery in the documentary with fisherman Zekeriya YILMAZ who is from Sarıyer.

With this documentary, fisherman Zekeriya YILMAZ's daily life, experience, affection to his job and thoughts about fishery is documented and delivered to next generations.

İÇİNDEKİLER

Sayfa No.

ÖZET

ABSTRACT

1. ÇEKİM ÖNCESİ SÜREÇ	1
1.1. Sinopsis	1
1.2. Tretman	1
1.3. Senaryo	2
1.4. Filmin Künyesi	5
1.5. Mekan Analizi	6
2. ÇEKİM VE ÇEKİM SONRASI SÜREÇ	7
2.1. Yapım Süreci	7
2.2. Film Prodüksiyon Listesi	7
2.3. Ekipman	7
2.4. Bütçe	8
2.5. Set Fotoğrafları	9
SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	13

1. ÇEKİM ÖNCESİ SÜREÇ

1.1. Sinopsis

Türkiye'nin üç tarafının denizlerle çevirili olması sebebiyle ülkede balıkçılığın yaygın, bazı il ve ilçelerde ise bölgenin temel geçim kaynağı olduğu gözlemlenmektedir. Şehirlerin büyümesiyle bu ilçe ve kasabaların şehir içlerinde kalması, şehir içerisindeki kasabalılığı göstermekte ve değişik bir demografik yapı oluşturmaktadır.

Belgesel filmde, Sarıyer balıkçılığını içeren bir tarihçeden bahsedilmektedir. Belgesel filmin odağında balıkçı vardır, dolayısıyla filmde onun mesleki yaşantısı gözler önüne serilmiştir. Geçimini bu meslekten sağlayan balıkçıyla bu işteki çalışma saatleri ve hava şartlarının zorluklarından bahsedilmekte, yaşamlarının şehir yaşamı ile benzerliklerine ve farklılıklarına değinilmektedir.

Filmin içerisinde doğa ve Rumeli Feneri balıkçıları yer almaktadır. Görsel bir anlatımla balıkçılığın zorlukları, doğayla iç içe olan işleri ve yaşamları gözler önüne gelmektedir. Röportajlar aracılığıyla da doğrudan insan emeğine, deneyimlerine ve bilgisine dayalı geleneksel/yerel balıkçılığın, modern yöntemlerin kullanıldığı balıkçılık karşısındaki konumu vurgulanmıştır.

Süresi 10 dakika olan belgesel filmde dip seste balıkçılığa dair anlatım metni bulunmaktadır. Bir balıkçının özelinde, giderek azalan yerel balıkçılığın anlatıldığı bu belgesel filmin çekimleri, Sarıyer (İstanbul) civarında yapılmıştır.

1.2. Tretman

Rastgele adlı bu belgesel film projesinin en önemli amacı bağımsız / bireysel balıkçılığı tanıtmaktır. Bu nedenle de bu mesleği halen sürdürmekte olan Zekeriya Yılmaz'ın geçmişi ve şimdiki yaşantısı ölçeğinde bağımsız balıkçılık ele alınmıştır. İstanbul'un Sarıyer semtinde yaşamış ve yaşamakta olan Zekeriya Yılmaz adlı bağımsız balıkçının günlük yaşantısı, çevresiyle ilişkisi, mesleğine yönelik incelikler, bu mesleğin geçmişi, bugünü ve yarını konu edilmiştir.

Bağımsız balıkçılık üzerine oto-portre tarzında böyle bir belgesel film yapılması için; önce bağımsız balıkçılık yapan Zekeriya Yılmaz adlı Sarıyerli balıkçı ile iletişim kurulmuştur. Çekim öncesinde kendisiyle birkaç kez toplantı yapılmış ve onun yaşantısına dair izlenimler üzerine ve çalışma ortamına dair bilgiler derlenmiştir. *Rastgele* adlı bu belge filmin ön-çalışmalarının ardından çekim / set süreci iki gün sürmüştür. Bu süreçte önceden belirlenen yerlerin/mekânların görüntüleri alınmış ve Zekeriya Yılmaz ile uygun görülen mekanlarda röportajlar yapılmıştır. Daha sonra kurgu aşamasında görüntü ve ses kurgusu iki ayda tamamlanmıştır.

1.3. Senaryo

Seslendirmedeki hatalar olduğu gibi aktarılarak yazılmıştır.

Seslendirmen: İnsan emeğinin en çabuk sonuç verdiği mesleklerin başında belki de balıkçılık gelmektedir. Çalışma ve emeğinizin karşılığı, işi yaptığınız anda ortaya çıkar. Denizden çektiğiniz ağlardaki balıklar o anda oracıkta bir değer olarak artık size aittir ama balıkçılık kolay bir meslek değildir. Balığı yakalamak, bir deneyim ve ustalık gerektirir. Bunun için de işte, başka bir mesleğin öğrenilmesinde bile balıkçılık örnek verilir. Denilir ki “Bir insana balık verirsen bir gün karnını doyurabilir. Ona balık yakalamayı öğretirsen her gün karnını doyurabilecektir. “

Böyle söylerken aslında için için, alttan alta denizlerin cömertliği de vurgulanmış olur. Denizler elbette cömerttir, ama kime karşı? Denizlerin balıklarını cömertçe verdiği insanlar, usta balıkçılardır. Denizler yalnız onlara karşı cömerttir. Balık ustalarına karşı...

Balıkçı: Şimdi balıkçılık yapmaya nasıl karar verdim? Bir insanın işi olmadığı zaman, yapacağı meslek balıkçılıktır. Bu yüzden karar verdim balıkçı olmaya, ailemin derinine inerseniz balıkçı yok, ama benim hanım tarafında bacanak ve kayınçolarım olsun hepsi balıkçıdır.

Başka işlerim vardı esnaflık yaptım artı yurt dışında reis olarak gemilerde çalıştım, döndüm emekli oldum tekrardan yapıyorum hobi olarak balıkçılığı hem balık yemek hem de harçlık kazanmak için yapıyorum balıkçılığı.

Şimdi şöyle bir tabir vardır eskiden derler ki deniz suyunu gören denizden kolay kolay ayrılamaz aslında bunun başka bir şeyi varda biraz argo olur onu konuşmak istemiyorum. Denizci olan, denizi gören bu mesleği bırakıp tekrardan başlayabiliyor. Deniz hakikaten farklı bir olay bambaşka bir olay deniz. Bunu yaşamak görmek lazım.

Tabi şimdi bu ağ çeşitliliğine göre değişir, bizim yaptığımız trolcülük yani dip balıkçılığı yapıyoruz biz. Çeşit olarak çinekop bazen istavrit, tekir, mezigit, tirsi balığı bunları avlarız.

Balığın çokluğuna, azlığına göre değişiyor. Çok balık olursa mesela elli kasa, atmış kasa, yüz kasa olursa balıkhaneye komisyoncumuz var, komisyoncuya gönderiyor artık ne kazanıyorsak paramızı gönderiyorlar. Ama çok az bir balık olursa buradaki esnaf, buradaki halka da perakende olarak satabiliriz. Kendimiz mesela siz bizden balık istediniz sizi üzmemek için veriyoruz.

Yani biz şimdi yazın avlanmadığımız zaman tabi sıkıntı çekiyoruz. Çünkü kazanç hazırdan yiyorsunuz yani yerine koyamıyorsunuz, yerine koyamadığınız zaman, ne oluyor bu sefer gidip bankadan kredi alıyorsunuz. Gerçi kredi vermekte bir sıkıntı yok ödemede sıkıntı oluyor. Tabi mecburen işte öyle sezon geçiyor, motorun bakımını yapıyoruz boyasını efendim rastasını, o üç ayı öyle atlatıyoruz.

Tabi etkilemez olur mu? Tabi tabi balıklar etkileniyor, mesela onların tuttuğu balık biz açıkta tekir tutuyoruz veya beş kasa çinekop tutuyoruz açıkta ama onlar yasak avlandıkları zaman bizden daha fazla çinekop balığı tutuyorlar, çinekop balığı da şu anda en değerli balık, en çok para eden balık, bu bizi de etkiliyor tabi sonuçta.

Teknolojinin balıkçılığa katkısı da var zararları da var. Bence benim şahsi fikrim çok zararı var, bir kere bu Japonların, Japonya'dan alınıyor bu sonarlar

genellikle. Japonlar kendi denizlerinde kullanmadığı sonarları, bizim balıkçılar affedersin balıklama atlayıp alıyorlar ve bu da balıkçılığa çok büyük etki yapıyor, balık yuvalarını tahrip ediyor. Çünkü sonar ışınları biliyorsunuz, ses dalgası var. Onu avlayacağım diye ne oluyor, balık her sene yumurta bıraktığı yere yumurta bırakmıyor. Daha sakın daha sessiz yerlere gidince ne oluyor? Balık Türkiye’de azalmış oluyor. Yani zararı var bence, genellikle de böyle tahmin ediyorum yani.

Biz kullanmıyoruz. Bizde yalnız su üstü radarı var, yön bulmak için bir de su altı radarımız var, o da balıklara bakıyoruz yani ilişken var mı bir ilişken deriz ona yani balıkçı tabiriyle, ilişken yani kayalık var mı? Ağımız takılır mı? Bir de derinliği ölçüyoruz, denizin derinliğini ölçen sonarın bir tarafında derinlik ölçen bir cihaz vardır. Bir de balığı ayırt edebiliyorsak radarda ayırt edebiliyoruz.

Sıkıntı yalnız evde, sıkıntı evde. Ben kendim için konuşuyorum balığı çok seven bir insanım, sabah kahvaltısında dahil çay ile beraber balık yerim. Çay, beyaz peynir, balık, bende bir sıkıntı yok, denizden ne çıkarsa yerim derler ya o derecede yani ben kendim şahsım çok seviyorum balığı, sonra çok faydalı iyotlu, çok faydalı yani.

Valla evde kavga ediyoruz kokuyor falan onun da pratik yolları var çözümleri var ama, siz de ev hanımısınız az çok bilirsiniz, o da bir sorun getirmiyor. Haftada bir iki kere evde yapıyoruz. Bahçemiz var bizim, affedersiniz orada da ızgara toplanıp ailecek kahvaltılık yaparız balık yaparız. Orada bir sıkıntı yok ama tek balkonda evde olduğu zaman sıkıntı oluyor, evde sıkıntı oluyor. Ama şimdi motorda falan bir sıkıntı yok.

Tabi biz şimdi balıkçı tabiriyle hava estiği sert olduğu zaman, denize çıkamıyorsunuz, ama tabi mesela hava kuvveti 3-5 hava, 2-4 bunlarda biz çıkabiliriz motor ufak olduğu için ama 8-10 kuvvetinde, 5-7 kuvvetindeki havalarda biz denize çıkamayız. Büyük gırgırlar için sorun yok, bizim için sorun oluyor, sorun olunca da para kazanamıyoruz sıkıntı oluyor tabi.

Tayfalarımız zengin çocuğu aslında hepsinin babalarının kırk, elli metre gırgır motorları var. Genellikle okuyorlar, benim de çocuğum burada okuyor. Beraber

çalışıyoruz. Boşluklarını değerlendiriyorlar, hem balık yiyorlar hem de harçlıklarını kazanıyorlar. Hepsinin de durumları çok iyi. Dikkat ederseniz hepsi gençtir. Bir yaşlı olarak benim o da başlarında bir büyük olarak duruyorum.

Seslendirmen: Sarıyer’de eski balıkçılardan bahsedilirken, her evde bir reis vardır denilir. Bu reislerin geçmişten günümüze azalmış olsalar da hala Sarıyer ilçesinde yaşadıkları iddaa edilir.

1.4. Filmin Künyesi

Filmin Adı: *Rastgele*

Süre: 10 Dakika

Yapım: 2015

Proje Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Cengiz ASİLTÜRK

Yönetmen- Senaryo: Fulya YALÇIN

Öykü: Fulya YALÇIN

Kurgu : Masoud TAHMASEBİASL

Yapımcı: Fulya YALÇIN

Görüntü Yönetmeni: Fulya YALÇIN, Masoud TAHMASEBİASL

Set Sorumlusu: Refet Ali YALÇIN

Set Fotoğrafçısı: Oğuzhan KONDAKÇI

Sanat Yönetmeni: Fulya YALÇIN

1.5. Mekan Analizi

Ön hazırlık çalışmaları yapıldıktan sonra hikaye ve senaryonun yazım işlemleri yapılmıştır. Çekimin yapılacağı mekanlar ve kişi uzun bir araştırma sonucunda belirlenmiştir. Filmde dış mekan görüntüleri olarak liman, limanın çevresi ve teknenin

içi kullanılmıştır. Son zamanlarda yok olan İstanbul'un balıkçı semtlerinden birinin doğal güzelliklerine, belgeselin nitelik kazanması için de limandaki doğal işleyiş sürecine yer verilmiştir.

1.5.1. Liman ve Çevresi

İstanbul'un Rumeli Feneri'ndeki limanında çekilen görüntülerde öncelikli olarak fenere yer verilmiştir. Daha sonrasında balıkçı teknelerinin yakın ve uzak görüntüleri alınarak balıkçıların hayatının önemlice bir kısmının geçtiği yerler vurgulanmıştır. Doğal görüntüler alınıp; martıların uçuşları, teknedeki çalışmalar ile ağ tamir eden balıkçılar aktararak, çekimler aracılığıyla mesleğin ayrıntılarına dikkat çekilmiştir.

1.5.2. Tekne

Belgeselde teknenin içinde Zekeriya Yılmaz'ın mesleğiyle ilgili konuşmalarına da yer verilmiştir. İç mekan kullanılmasının sebebi samimi bir ortam yaratılmak istenmesidir. Doğal bir süreçte bir kişiyle sohbet edercesine balıkçılığın sorunlarına, iyi ve kötü yönlerine, teknolojinin getirdiği olanakların olumlu ve olumsuz yönlerine değinilmiştir.

2. ÇEKİM VE ÇEKİM SONRASI SÜREÇ

2.1. Yapım Süreci

Filmin çekileceği mekanlar belirlendikten sonra balıkçılarla konuşularak, Zekeriya Yılmaz adlı balıkçıyla anlaşmıştır. Daha sonra teknik ve prodüksiyon ekibi belirlenerek gerekli ekipmanlar temin edilip, çekim yapılacağı gün ve saatler ayarlanmıştır. Film balıkçılıkla ilgili olduğundan balıkçılarla ve küçük balık pazarıyla görüşülmüş, mekanda ticari marka içeren objelerin bulunmamasına özen gösterilmiştir.

Belgeselde amaç bağımsız, bireysel balıkçılığı tanıtmaktır. Bu yüzden balıkçıyla samimi bir iletişim ortamının sağlanması için çoğunlukla balıkçının kendi teknesinde, iç mekanda görüntülere yer verilmiştir. Mekan seçimine film ekibiyle karar verilmiştir. Sade bir ortam yaratabilmek adına teknede ve liman çevresinde çekimlere yer verilmiştir. Film ekibi özellikle de teknik ekip profesyonel kişilerden seçilerek belgeselin tahmini zaman dilimlerinde bitirilmesi sağlanabilmiştir.

Belgesel, kurgusu biten görüntü, ses ve ışık estetiği açısından tekrar tekrar izlenmiş ve iki hafta içerisinde kaba kurgu bitirilmiştir. Belgeselin ince kurgusu, müziği ve gerekli tüm montaj işlemleri yaklaşık bir ay içerisinde tamamlanmıştır.

2.2. Film Prodüksiyon Listesi

- Set ekibinin yemekleri (Kahvaltı, öğle yemeği)
- Su ve soğuk içecekler

2.3. Ekipman

- Canon mark 3 body
- Canon markalı lens (24- 105 mm)

- Yaka mikrofonu
- Halojen red head
- Işık tripodu
- Monfrotto tripot
- Reflektör

2.4. Bütçe

Ücret ödenmeyen kalemler (-) işaretiyle ile gösterilmiştir.

Tablo 1 – Film Bütçesi

	Adet	Birim	Net (TL)	Brüt (TL)	Genel Toplam (TL)
Yönetmen / Senaryo Fulya YALÇIN					-
Öykü Fulya YALÇIN					-
OYUNCULAR					
Zekeriya YILMAZ (Balıkçı)					200
FİLM EKİBİ					
YAPIM - YÖNETİM					
Yapımcı Fulya YALÇIN					-
Uygulayıcı Yapımcı Fulya YALÇIN					-
Görüntü Yönetmeni Masoud TAHMASEBIASL					200
Görüntü Yönetmeni Fulya YALÇIN					-
SANAT YÖNETİMİ					
Sanat Yönetmeni Fulya YALÇIN					-
KAMERA EKİBİ					
Kameraman Masoud TAHMASEBIASL					200
SES EKİBİ					
Seslendiren Gürhan SARIYAR					-

Ses Kurgusu Masoud TAHMASEBIASL					200
ÇEKİM MALZEMELERİ					
KAMERA VE AKSESUARLARI					
Canon Mark 3					-
Yaka Mikrofonu					-
İŞIK MALZEMELERİ					
İşık Seti					-
KURGU					300
PRODÜKSİYON HARCAMALARI					
BASKI - ÇOĞALTMA					150
GENEL GİDERLER					
Yiyecek içecek					120
Ulaşım					250
Genel Toplam					1620

2.5. Set Fotoğrafları

14 Kasım 2015 – Kamera arkası görüntü

14 Kasım 2015 – Kamera arkası görüntü

14 Kasım 2015 – Kamera arkası görüntü

14 Kasım 2015 – Kamera arkası görüntü

14 Kasım 2015 – Kamera arkası görüntü

15 Kasım 2015 – Kamera arkası görüntü

15 Kasım 2015 – Kamera arkası görüntü

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Rastgele adlı film çalışması kapsamındaki amaçlardan en önemlisi, bağımsız / bireysel balıkçılığı tanıtmaktır. Filmin içeriğinde ise; İstanbul'un Sarıyer semtinde yaşamakta olan Zekeriya YILMAZ adlı bir bağımsız balıkçının günlük yaşantısı, çevresiyle ilişkisi, mesleğine yönelik incelikler, bu mesleğin geçmişi, bugünü ve yarını ele alınmıştır.

Filmde genellikle diyaloga yer verilerek, görüntülerin çeşitliliğiyle bu mesleğin güzelliklerine liman görüntüleriyle yer verilmiştir. Dip ses kullanılarak, şiirsel bir betimlemeyle belgesel estetik duygular barındıran anlam değerleri katılmıştır. Müzik olarak, Karadeniz ezgisi kullanılmıştır. Bunun en büyük sebebi de genellikle balıkçılık mesleğini Karadenizlilerin yapması ve İstanbul'un Karadeniz'e yakın bölgesinde bulunan Sarıyer'in Rumeli Feneri semtinde çekilmiş olmasıdır. Belgeselde balık görüntülerine de yer verilerek balık çeşitliliğine dikkat çekilmiştir. Filmin sonunda bir balıkçının üçüncü köprünün önünde ağ tamir ettiği görünmektedir. Bunun amacı ise, bireysel balıkçılığı son bir kez daha vurgulamaktır.

ÖZGEÇMİŞ

26 Nisan 1989 tarihinde İstanbul ili Bahçelievler ilçesi doğumluyum. İlkokul birinci ve ikinci sınıfları Bahçelievler’de, üçüncü sınıf ve sonrası ile ortaokulu ve liseyi Beylikdüzü’nde tamamladım. Beykent Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, İletişim ve Tasarım Bölümü’ne kaydoldum ve 2011 yılında bu bölümden mezun oldum. 2013 yılında da Beykent Üniversitesi, Sinema Ana Sanat Dalı’nda yüksek lisans eğitimine başladım.

Özel ilgi alanlarım, sinemayı ve diğer sanatsal faaliyetleri incelemektir. Yabancı dilim İngilizce olup 2015 yılından beri evliyim.

Aday: Fulya YALÇIN